

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarraconines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, divendres 9 de Maig de 1913

Núm. 108

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXUOSAS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

*****
AGUSTI CASANOVAS
Gotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITERS
SERVEI DE GRAN LLUIMENT
— PER A BANQUETS

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. **REUS.** L'unió fa la força

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituïda amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria.
Els sollicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

Pólices pagades fins a la fetxa 12, cobrant els seus hereders pessetes 4.744'00. - Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 pessetes.

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs).

La correspondència al Director General don A. Bloto Baldrich

FOMENT REPUBLICÀ NACIONALISTA CONFERENCIA PÚBLICA

El prop vinent dissapte, a les 10 de la nit, el regidor

Don Pere Cavallé i Llagostera desenrotllará el tema

L'obra social del Municipi.

VERGONYES D'ESPANYA

Les curses de braus i els diaris de Madrid

Un diari gallec, "Tierra Gallega", publica un furibond article anti-taurí, censurant agrement la publicitat que de la baixa festa donen els diaris madrilenys, laborant pel desprestigi d'Espanya davant d'Europa.

Heusaquí per a consol de tots els selectes i els bons que abominen de la festa nacional espanyola, com parla aquella fulla:

"Los periódicos de Madrid no hablan de otra cosa sino de las corridas de toros. Es un verdadero asco esto de que gente ilustrada, consciente por lo menos, fomente de una manera tan descarada las denigrantes y groseras inclinaciones del pueblo español.

No se me oculta que gran parte de la culpa es del mismo pue-

blo; que el pueblo exige que se le hable de sus rufianescos ídolos, que se le proporcionen detalles de la fiesta nacional; pero una cosa es informar al público y otra muy distinta llenar columnas y más columnas, complaciéndose, regodeándose en narrar minuciosamente las andanzas gulfescas de la lidia, comentándolas, saboreándolas, haciendo una especie de literatura taurina, que no otra cosa son las revistas de toros, en las que el revistero no es un simple informador, parco y serio, sino que se rebaja al nivel del hampa torera y se adorna de gracia flamenca, manejando desvergonzadamente las frases del "caló" chulesco.

Si Cristóbal Colón hubiese descubierto la América en nuestros tiempos, y el mismo día diese una corrida el "Gallo"—ese hombre que lleva en el rostro las huellas del idiotismo más absoluto,—se hubiera aplazado la información

sobre el descubrimiento para dar al público la carnaza del comentario de la lidia.

La Prensa llegada ayer dedica a las últimas corridas la extensión siguiente:

"España Nueva", dos columnas y media.

"La Mañana", más de seis columnas.

"La Correspondencia de España", nueve columnas.

"La Tribuna", atizal, catorce columnas y cinco regulares grabados.

"El Imparcial", cuatro columnas y media.

"El Liberal", cerca de seis columnas, incluyendo algunos grabados.

"El País", más de seis columnas.

El "Diario Universal", unas dos columnas aproximadamente.

Y luego nos quejaremos de las "españoladas" que se perpetren por ahí adelante, en Francia, sobre todo, en las que aparecen los toreros como mangoneadores y en donde se pinta a Ramón y Cajal con chaquetilla gitana. ¿Quién da motivo para ello?... Aun me parece que se quedan cortos los urdidores de esas farsas. Hay indicios para creer muchísimo más leyendo las cochinas de la Prensa.

En fin; con estas cosas queda el "apostolado" de la Prensa a lucida altura. Casi, casi siente uno rubores de pertenecer a la clase, y sin casi los siente uno muy fuertes de ser hijo "de la hidalga tierra española".

MANIFEST SOCIALISTA

Sobre l'actualitat política internacional s'ha publicat l'anunciat manifest que subscriuen els socialistes espanyols i francesos. Diu així:

"Als treballadors de França i Espanya:

Ciudadans:

En el moment mateix en que la Monarquia espanyola i la burgesa Republica de França, culpables ambdós de tants atentats contra la llibertat de pensament, contra el proletariat i contra l'acció obrera, intenten procedir a una vigorosa intel·ligència oficial, el dever de tots els socialistes i de tots els obrers de França i Espanya que desitgin vivament l'unió dels dos pobles per a realitzar un esforç comú per la llibertat política i intel·lectual, la justícia social i la pau entre les nacions, nosaltres no'ns podem deixar enganyar per les declaracions que a l'hora actual prodiguen els governants sobre'ls qui pesa tant sensible record.

¿Cóm podríem creure en la sinceritat de les seves promeses lliberals, quan en realitat res han fet per aminorar l'efecte de les abominables repressions i persecució de que han sigut objecte els treballadors i els demòcrates? ¿Cóm podríem creure en la sinceritat de les seves declaracions pacifistes, quan rivalitzen en imprudències i en violències en la política colonial, quan sols venen en el prestigi del Govern un pas en el desenrotll de la força bruta?

Per consegüent, els socialistes francesos i espanyols, no trobant cap garantia en els governs burgesos, ni per a la pau dels pobles ni per a l'exercici de les llibertats públiques, declaren que's prestarán mutu auxilli per a la defensa de dites llibertats i s'oposarán enérgicament a tot conveni o acció que atenti a l'independència de qualsevol poble i que s'oposarán igualment amb totes les seves forces als aments en els prespospos de Guerra i Marina.

Heusaquí la política franca i enlairada que oposem a les combinacions funestes dels governants. De conformitat amb ella invitem als treballadors d'abdos països a unir-se més fortament que mai a fi d'atenuar les conseqüències dels atropells i els crims governamentals i obtenir les garanties necessaries per a conseguir el lliure desenrotll dels pobles i per a fundar la pau del món sobre bases incommovibles. Visca la França i la Espanya de la democràcia i del proletariat! Visca la Internaciona!—Paris i Madrid, 6 de maig de 1913.

El firmen la comissió administrativa

permanent i el grup parlamentari del partit socialista francès i el comitè nacional del partit espanyol.

Crónica Científica

Torna a començar un nou període d'activitat solar

Després de lo poc ostensible que ha sigut l'activitat solar durant el darrer any de 1912, sembla que novament torna a donar senyals d'excitació. La major o menor activitat d'aquest astre's jutja per l'aparició en el mateix, de diverses taques que van invadint successivament, i per petits intervals l'una de l'altra, les regions distants de l'Equador. Quan això succeeix, indica que s'acaba l'activitat mínima del sol i que recomença un nou període d'excitació.

En els darrers mesos de desembre i janer s'han presentat ja algunes taques a latituds enlairades del disc solar; aquestes taques han sigut seguides en el mes de febrer per l'aparició d'una més grossa i a una latitud molt considerable.

L'experiència ha demostrat que quan un nou cicle d'activitat comença, les taques solars se presenten a latituds enlairades, i que a mida que'l període de activitat avança, la latitud mitja de les taques que novament se van presentant va essent més petita, de tal manera, que en l'època d'activitat màxima les taques son quasi exclusivament equatorials, i a mida que'l període d'activitat va disminuint subsisteix la presentació de taques, però això té lloc en la zona equatorial i les taques son cada vegada més escasses i de menys extensió. De manera que lo que acostuma a ocórrer es que a l'acabar un d'aquests períodes, que sol durar d'un a dos anys, la presència de les darreres taques equatorials corresponents al període que va acabant, coincideix amb l'aparició de les taques a grans latituds que caracteritzen el principi d'un nou període. Aquest fenomen es lo que en la actualitat està passant.

Empró si amb tots aquests dats pot predir-se i assegurar-se'l moment en que comença novament a far-se ostensible l'activitat solar, no passa lo mateix amb lo que's refereix a la duració d'aquest període. En efecte el darrer cicle

d'activitat pot considerar-se com d'un tipus anormal. El seu màxim ha sigut doble que d'ordinari, i s'ha manifestat dos anys després del moment en que se l'esperava. No es, per consegüent, possible determinar amb exactesa l'època en que s'ha presentat el nou màxim, ni preveure si l'augment en l'activitat sol·lar que ara comença a advertir-se, serà lent o ràpid.

Si el nou màxim es presenta l'any 1916 correspondrà a la seva època normal, i el creixement de l'activitat serà ràpid; si es retrassa, com el darrer, en dos anys, es a dir, si el màxim es presenta en 1918, l'activitat del globu solar anirà augmentant poc a poc. Pot succeir que ocorreixi en 1927, en qual cas el fenomen presentarà caràcters intermitents.

DR. MICROSOPIUS.

Cultura carlina

Poc interessat al carlisme la perfecta i harmònica formació intel·lectual i moral dels seus adeptes.

El perfecte carlí, es dintre aquell partit, no el que posseïxi un major bagatge cultural ni una més delicada i sòlida educació, sinó aquell que millor manegi'l browning i hagi demostrat una major perversitat de sentiments.

Per això no sentireu mai a dir que inaguren escoles ni biblioteques, sinó que s'organitzen militarment, sortejen browninges i son les planes dels seus diaris els pasquins ont exterioritzen la seva incultura i ont estampen les més baixes i repugnants procacitats.

Els no volen una generació apta per a «construir» una nova patria, sinó disposada a renovar les crudeltats de les guerres civils.

Les seves festes predilectes son aquelles en que's prepara als joves en aquest sentit i en que'l veterà de barba blanca contempla, satisfet, la destresa dels homes de demà que han de continuar les seves «heroicitats».

Per xó se venen els requetés quasi tots els dies festius, per aquestes monnyes, portant un arsenal d'armes al damunt i fent exercicis de tir, ensinistrant-se, en una paraula, per a l'art de la guerra, per a les lluites de sang, fratricides...

Desgraciada, pobre joventut!

"Juventud Democrática" Mora d'Ebre

Concurs per a la provisió d'una plaça de mestre

Primer. Els mestres concursants presentaran ses instàncies al president del Comitè «Juventud Democrática» fins el dia 30 de maig, i deurán anar acompanyades dels documents següents:

- a) Títol de mestre.
- b) Certificat de bona conducta.
- c) Certificat mèdic de no patir enfermetat contagiosa.
- d) Treball original en el que's determini un horari de classe.
- e) Altre sobre la mentida en els nois i medi que té'l mestre pera descobrir-la i corregir-la.
- f) Altre sobre educació de caràcter.
- g) Altre sobre l'educació moral relacionada amb aquestes preguntes:

L'educació moral indirecta. La naturalesa, el règim alimentici, els jocs, els sports, els treballs manuals. El valor moral de l'educació estètica, l'ordre. La coeducació, l'autonomia, les cançons, cástics, recompenses i emulacions desde el punt de vista moral (1).

Segon. El sou del mestre serà de 200 pessetes mensuals.

Tercer. Ademés de la classe ordinària n'hi haurá altres extraordinàries de llengües, càlcul mercantil i teneduria de llibres.

Quart. Examinarán els treballs presentats un tribunal competent que's nomenarà a l'efecte.

Mora d'Ebre 1 de maig de 1913.
LA JUNTA.

(1) Els senyors concursants podrán acompanyar a aquestos documents, quants treballs originals sobre aquestos punts o diferents posseïxin pera que puguin servir los com a notes de mèrit.

Per a la sessió d'avui de l'Ajuntament

Avui se discutirà en la sessió de l'Ajuntament el dictamen i vot particular presentat al mateix sobre l'assumpte del carrer comprat en part pel Municipi, qual restant part ha quedat de propietat dels venedors, senyors Bertrán Blanch.

Serà interessant sentir els defensors del dictamen com s'ho farán per a destruir els arguments i proves aportades a l'expedient en demostració irrefutable de l'existència del carrer.

Perque hi ha que considerar que en totes les escriptures d'adquisició dels terrenos colindants amb el carrer, se cita aquest, reconeixent-se implícitament la seva propietat a favor de l'Ajuntament.

D'aquestes escriptures ne tenen els propis senyors germans Bertrán Blanch.

Ademés, hi ha el testimoni indestructible d'alguns veïns que certifiquen en l'expedient l'existència del carrer, demostrant que havia estat obert a la lliure circulació com ho prova el fet de trobar-se encara disposat, aquell terreny, en línia de carrer.

Si ls senyors Bertrán demostrassin que havien adquirit els terrenos en qüestió per compra o lo que sigui—pero en legal forma—de l'Ajuntament, no hi hauria res a dir que'ls venguessin ara a l'Ajuntament, per quant lo que allavors no li era d'úsilitat, an aquest, ara podria ésser-n'hi.

Pero el cas es que'ls senyors Bertrán ni sisquera han provat que tinguessin permís de l'Ajuntament per a posar unes tanques en el carrer mitjantant les quals se constituïren en usuraris; de lo que resulta que'ls senyors Bertrán s'apoderaren de la cosa d'una manera clandestina, de «matute», sense permís ni autorització de ningú, a espallles de la ciutat i de la seva representació, el Municipi.

Aixís se constituïren els senyors Bertrán en usuraris d'aquell terreny.

Vingué la compra per l'Ajuntament dels terrenos dels senyors Bertrán, entre quins terrenos se troba enclavat el carrer en qüestió; com que l'Ajuntament continuava ignorant l'existència del mateix, els senyors Bertrán pogueren sense cap dificultat obtenir mitjantant expedient possessori, l'inscripció del carrer al seu favor, qual inscripció, no obstant, te caràcter preventiu sense perjudici de tercer de igual o millor dret per darrat trenta anys que començeh a contar-se el dia que's fa l'inscripció en el Registre de la Propietat.

D'això se'n dedueix, a major abundament, que l'Ajuntament ha adquirit una cosa insegura de la qual no'n tindrà la possessió definitiva fins d'aquí una trentena d'anys.

Pero, en fi, deixem-nos de qüestions accidentals, car lo important de l'assumpte és que l'Ajuntament ha comprat una cosa que ja li pertencíria, i l'ha comprat a un improvisat propietari que, per a major sarcasme, ERA REGIDOR QUAN SE FEU EL CONTRACTE.

No's pot, no's deu tolerar semblant burla, aital atentat a la població tota, al poble de Reus, en béns i diners del Municipi.

Aixís és que si l'Ajuntament vetlla pel seu prestigi, ja sab quin és el seu dever d'avui, car pel damunt de tota interpretació de leguleio hi ha l'interés de la ciutat, la dignitat del poble de lo qual, col·lectivament, n'és l'Ajuntament el depositari.

Informació Local

Com poden veure nostres lectors, en son lloc corresponent publiquem el magnífic programa que executarà la Sinfónica de Madrid, dirigida per l'eminent Mtre. Arbós, en son anunciat concert per al diumenge que vé, 11 del corrent, al Teatre Fortuny.

Si alguna vegada hem estat encertats calificant d'aconteixement artístic qualque representació teatral, concert, etc., és ara amb el concert de la Sinfónica que no titubejem en donar-li aital qualificatiu, segura de que la gran orquestra que dirigeix el Mtre. Arbós, ens ha de confirmar espléndidament els nostres vaticinis.

Per xo esperem que'l nostre públic sabrà correspondre a la magnitut de la festa, assistint a la mateixa en massa i amb entusiasta i fervorós reculliment.

En Cambó ha marxat cap a Sevilla per assistir als Jocs florals dels quals n'ha sigut nomenat mantenidor.

Fabrica de Gorres. - Isidre Pons participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despatx del carrer de Boile núm. 9 al carrer de Monterols 18 i Galíó núms. 7 i 9.—Reus.

En els aparadors de la botiga de merceria de nostre bon amic don Josep Balsells, carrer de Monterols, s'hi exhibeix una magnífica col·lecció d'animals dissecats entre'ls quals sobresortien un hermós flamenc, una guineu i un corp marí (albatro).

Se deu aital al primorós treball de dissecació a l'amic don Anton Escudé, a qui felicitem ben sincerament.

En les Escoles Normals de Tarragona s'ha obert la matrícula no oficial.

Hem rebut el cartell dels Jocs Florals que se celebrarán a Esparraguera el dia 13 de juliol proper en el qual consten els tres premis ordinaris de costum o siguin l'Englantina, la Viola i la Flor Natural i ademés 15 altres extraordinaris.

Flors de taronger (solament d'agte), roses, roelles, borraça, etc., se compren en la FARMACIA SERRA, arraval de Santa Agna, 80, Reus.

Demá dissapte, les sis de la tarda i a les deu de la nit, se projectarà en el Teatre Fortuny la més maravillosa pel·lícula dramàtic-històrica que s'ha produït en el món, titulada: «Quo vadis?» (la coneguda obra de H. Sienkeiwiez).

Aquesta colossal cinta en la que prenen part en conjunt tres mil actors i actrius, s'ha vingut projectant amb gran éxit al Teatre Eldorado de Barcelona.

Es de creure que les sessions del Fortuny se comptarán per plens, corresponent aixís a l'esforç que l'Empresa s'ha imposat al donar a conèixer en aquesta ciutat l'obra més gran que ha produït la cinematografia.

La Compaynia Peninsular de Teléfans ens comunica que havent-se inaugurat l'Estació Telefónica Interurbana de Burgos, poden cursar-se telefonemes destinats a la mateixa, quina tasa es la de 1'05 pessetes.

La conferència que abans d'avit doná en el Centre de Lectura el distingit arqueòleg Mr. Marcel Reymond constituí un veritable éxit, tant pel conferenciant com pel seus organitzadors.

La concurrencia que hi assistí fou tant nombrosa que no's pogué encabir en l'espaiosa sala d'actes de la nostra benemèrita entitat cultural.

El conferenciant fou presentat per l'incansable president de la Secció Excursionista, nostre excelent amic en Joan Ferrater.

En la propera edició donarem compte detallat de tant important acte.

Mr. Marcel Reymond sortí ahir de nostra ciutat directament per a son país encantat de les atencions rebudes durant la seva curta estada entre nosaltres.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

S'están repartint profusament per nostra ciutat follets explicatius de les operacions d'estalvi i pensions que realitza la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, quina sucursal en

aquesta població està establerta al carrer de Llovera.

Ha sigut convocada la Diputació provincial per al dia 13 dels corrents, a dos quarts d'onze del matí.

A dos quarts de vuit d'aquesta tarda se reunirà l'Ajuntament en sessió de segona convocatoria corresponent a la present setmana.

PER A LLOGAR: Magatzems, cobert i pati

Carme alt, cantonada a Sant Llorenç. Informarán en la mateixa casa.

Aquesta nit a la Sala Reus s'hi donarán dues extraordinàries sessions de cinematógraf, projectant-se un hermós programa de pel·lícules d'art de la tant acreditada casa Pathé.

Han obtingut patent per a exercir la seva professió en aquesta provincia durant l'any actual, 203 metges.

Són en major nombre els de Tarragona, 24; Reus, 17; Tortosa, 17, i Valls, 10.

Llegim que'l diumenge i dilluns pròxims visitarà aquesta població l'«Agrupació dels 33 astrònoms tranquils» de Barcelona.

Segons llegim, feia temps que a Barcelona no hi havia hagut tal nombre de vagues com hi ha en els moments actuals. Son variis els oficis que vaguen total o parcialment, havent-hi en conjunt uns 7 mil obrers parats.

Entre'ls vaguistes hi ha manyans de obres, fundidors, sabaters, fusters, tipó grafs, serradors mecànics, llaners... Alguns obrers fan vaga a conseqüència d'incidentos ocorreguts en el treball, alguns per haver presentat demandes que no han sigut acceptades. Pero lo cert es que'l nombre de vaguistes es important i algunes de les vagues una mica series.

Aigua mineral de Caldas de Malavella — VICHY PRATS

La sens rival i la més econòmica. De venda a les farmacies i ultramarins.— Dipòsit: Comestibles de Román Marimón; Plaça de Catalunya, 7, REUS.

En el ball que a la nit del proper diumenge, diada de Pasqua, se celebrará en el Foment R-publicà Nacionalista serán obsequiades les senyoretas que hi concorrin amb elegants ramellats de flors.

Degut als frets regnants en tota la zona montanyenca lliandant amb Mora d'Ebre, se tem que's perdi per complert la collita d'ametlles.

En concurs d'ascens, han sigut nomenats professors numeraris de la secció de Lletres de la Normal de Tarragona, don Josep Matías Sánchez, i de la secció de Ciències de la mateixa Escola, don Peré Loperena Romá i don Hugo Valle i Barroso.

Saboneria de Josep Forcades Despatx: Sant Esteve, 28.

En la recaudació feta per senyoretas, a Madrid, el dia 3 del corrent, baix el nom de «Festa de les flors», se recolliren 98.059'25 pessetes, que's destina als tísics pobres.

Se diu que don Joan Casellas se presentarà candidat en les eleccions de senadors per aquesta provincia, que tindrán lloc el dia 25 del corrent mes.

El nou president de la Diputació de Tarragona, nostre bon amic don Josep Mestre, tant bon punt fou elegit ho telegrafia al senyor Prat de la Riba, president de la de Barcelona, oferint-li incondicionalment els seus serveis i pregant-li saludés afectuosament, en son nom, als diputats d'aquella Diputació provincial.

El senyor Prat de la Riba li va contestar en altra telegrama felicitant-lo

pel seu nomenament i encarregant-li saludés als companys d'aquesta Diputació.

SIKERAL del doctor CANALS.

Es el millor refresc: 14 rals kilo.—De venda en els bars, cafés i establiments de begudes.— Dipositari en aquesta: H. MARINÉ, plaça de Priu, droguería.

La Quefatura d'obres públiques publica en el Botlletí Oficial la relació nominal rectificada dels propietaris de finques del terme municipal de Botarell que han de ser ocupades amb les obres del canal de derivació de les aigües del Pantano de Riudecanyes.

Eduard Recasens Corredor de Comerç col·legiat.— Intervenció de tota classe d'operacions als Banchs de la localitat.— Compra-venda de paper estranger.— Operacions de banca y borsa. Arraval de Santa Agna, 55. Teléfon 108

ESPECTACLES

TEATRE FORTUNY

Demá dissapte, grans sessions de cine projectant-se la grandiosa pel·lícula de llarc metratge QUO VADIS?

Gran aconteixement musical per al diumenge 11 de maig, a dos quarts de 10 de la nit.—Grandiós concert per la ORQUESTRA SIMFÓNICA DE MADRID dirigida pel mestre Arbós.

Programa

- Primera part:
  - 1. «Freischutz» (Overture). Weber
  - 2. (a) «Minuet dels foqs follets» (A.)
  - (b) «Wals de les Sílides». Berlioz (De la Damnació de Faust).
  - 3. «Rapsodia hongaresa» en fa. Litz
- Segona part:
  - «Séptima Sinfonia» en la. Beethoven
  - I. Lento. Vivace.
  - II. Allegretto.
  - III. Scherzo.
  - IV. Final. Allegro vivo.
- Tercera part:
  - 1. «Marmaris de la selva» (Sigfrid). Wagner
  - 2. «El somni d'una nit d'estiu» (Scherzo). Mendelsohn
  - 3. «Tannhauser» (Overture). Wagner

PREUS

Falcos proscens platea ab 4 entrades. . . 35'—
Id. id. principals ab 4 id. . . 25'—
Id. id. segons ab 4 id. . . 15'—
Id. platea ab 4 entrades. . . 25'—
Id. principals ab 4 id. . . 20'—
Id. segons ab 4 id. . . 12'—
Bataca platea ab entrada. . . 4'35
Id. d'anfiteatre ab id. . . 3'26
Llaneta de segon pis ab id. . . 2'26
Entrada a Localitat. . . 1'—
Id. al Paradís. . . 0'65
L'impost del timbre a càrrec del públic.

SALA REUS

Escallides sessions de cinematógraf tots els dijous, dissaptes i dies festius. Avui divendres, extraordinàries sessions, projectant-se un variat programa.

SECCIO OFICIAL

Escola Municipal d'Arts i Oficis de Reus

ANUNCI

Els alumnes d'aquesta Escola que desitgin ésser examinats d'alguna materia del plan que en ella's cursa ho sollicitarán del senyor director de la mateixa dintre de la primera quinzena del proper mes de maig, en imprés que se'ls facilitarà en aquesta Secretaria i a dit efecte se senyala la hora de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit.

Els alumnes d'ensenyança lliure també haurán de sollicitar-ho en la propia forma i en igual període de temps. Els exàmens començen el dia 20 de maig a les mateixes hores de les classes.

Lo que's fa públic per ordre del senyor director per a conèixerment dels interessats.

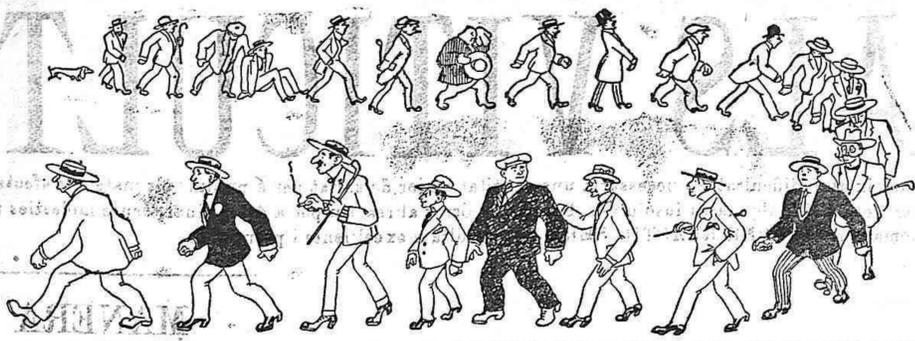
Reus 27 d'abril de 1913.—El Secretari, Ramon Pons.

CORREM EN BUSCA DE LES

NOVETATS DE LA SASTRERIA

Monterols, 35. REUS

QUERALT

Informació comercial diària per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.	
> mitjà a 18'50 >	
> hortà a 17'50 >	
Comarca a 13' >	
Ordí.—Aragó a 10'75 >	quartera.
> Estranger a 10'75 >	
Comarca a 11'50 >	
Morzech.—Aragó a 10' >	
> Comarca a 10' >	
> Estranger a 19'50 >	los 100 kilos.
Faves.—Comarca a 15' >	quartera.
Favens.—Comarca a 15' >	
> Andalusia a 15' >	
> Estranger a 31' >	los 100 kilos
Burdanyes.—Comarca a 16' >	
Fesols.—Comarca a 15' >	
> Urgel, a 15' >	
Garrofes a 27 rals quintà.	

Situació del mercat. Sostingut.

Farines y despulles

Farina de 1.ª a 44' ptes sach de 100 kilos	
> redona a 41'50 id. id.	
> 2.ª R. a 35' id. id.	
> 2.ª B. a 31' id. id.	

Farinetes a 19' ptes. lo sach de 70 kilos.	
Tercerilla a 13' id. lo sach de 60 id.	
Trits a 26 rals lo sach.	
Segó a 23 id.	

Situació del mercat. Sostingut en farina. Fermana en segó i farineta.

Ametles

Mollar en crossta a 63' ptes. sac 50 Ks.	
Esperansa 1.ª en gra a 135' >	qq. 41.600
> 2.ª a 132'50 >	
Comú del país a 130' >	
> d'Aragó a 130' >	
Liarqueta a 135' >	
Planeta a 130' >	

Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52' ptes. sac 58'4 kilos.	
Propietari negreta a 49'50 >	
> embarc a 46' >	
En gra 1.ª a 79' >	quintà 41'600
Id. 2.ª a 78' >	

Situació del mercat. Encalmat.

Pesca salada

Bacallà: L'últim carregament arribat en el vapor «Hiram» portà excel·lents qualitats, cotisant-se:

> Islandia superior a 50 ptes. los 40 k.	
> Id. primera a 49 >	
> Id. segona a 48 >	
> Noruega (ja en plaça) a 46 >	

Venda encalmada. Son molt poc falagueres les noves d'origen per lo que fa referençia a la nova pesquera.

Sardines:

Cariños i Viveros medianillos de 12 a 14 ptes. miller.	
> extra de 26 a 28 >	
> doble extra de 28 a 31 >	
Ayamontes 3'E a 24 >	
id. 4'E a 26 >	
id. 5'E a 28 >	
id. extra a 30 >	
id. extra D a 32 >	

Tunyines: Existencies nul·les. S'espera algun pico de Canaries. L'únic mercat que té d'aqueix salat es Valencia, venent-se a preus fabulosos amb vendes al comptat.

Segons costum de cada any, se preparen les Almadraves per a la segona quinzena del present mes en tirar els aparells per la nova costera.

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 96' graus a 130 ptes.	
Id. de 94 a 95 >	
Rectificat de 96 a 97 >	a 130 >
Desnaturalisat de 88 a 90 >	

Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint-se els preus per no fabricarsen de vi.

Vins

Negre superior de 6 l/2 a 7 l/2 rals graú.	
Id. corrent de 6 a 6 l/2 id.	
Blanc superior de 6 l/2 a 7 l/2 id.	
Id. corrent de 6 l/2 a 7 id.	
Resat de 6 l/2 a 7 id.	
Misteles.—Negre de 50 a 55 ptes. carga	
Blanc, de 48 a 52 id.	
Granatxa, de 50 a 55 id.	
Moscateíl, de 60 a 65 id.	

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta època, continua notant-se certa fluïdetat en les cotisacions, operantse poc.

Olis

Pi d'Aragó de 23' a 24' ptes. cantí 15 ks.	
Pi d'Urgell > 22' a 23' rals cortà 3'75 >	
Pi del Camp > 22' a 23' >	
Segona bo > 18' a 19' >	
Classes fluïxes > 17' >	
De remolta vert > 90' a 95 ptes. carga 115 ks.	
De remolta groch > 92' a 98 >	

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg.; los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg. los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Colegiat

Arraval Santa Agna, 55.—Teléfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotisacions diàries, dematí y tarda.—Operacions a pla ab cambi en ferm

Interior. 81'—	
Norts. 104'25	
Alacants. 101'35	
Orensens. 29'—	
Andalosos. 66'60	
Banc Colonial. 11'—	
Rio Plata. 11'—	

BORSA PARIS

Norts. 480'—
Alacants 468'—

CAMBIS EXTRANGERS

Barcelona: Francs. 8'75.	Lliures. 27'43
Madrid: > 8'50.	

FUTURS DE COTÓ

Ordres para les Borses de Liverpool y New-York

Cotisacions diàries.—Follets explicatius
COMPRA—VENDA de paper estranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrils, Municipals de Barcelona y tots los que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 8 DE MAIG DE 1913

dades facilitats per l'Agència de don E. Fàbregas

Entrades

- «Cabo Nao» de Bilbao, consignat a Peres. Efectes.
- «Cabo Hguer» de Marsells, consignat a Peres. Càrrega general.
- «Castilla» de Sevilla, consignat a Mac-Andrews. Efectes.
- «Castillejos» d'Alacant; lo despaxa Fàbregas. Tránzit.
- «Florencio Rodriguez» de Barcelona; lo despaxa Lopez. Tránzit.
- «Gaspar Bayarri» de Sant Carles. Amb sal.

Sortides

- «Castilla» i «Cabo Nao» per a Marseilla, Tránzit.
- «Cabo Hguer» i «Florencio Rodriguez», per a Bilbao. Efectes.
- «Castillejos» per a Cetta. Càrrega general.
- «Santa Rosa» per a Cullera. Lastre.

Anunci de sortides de valxells

- Dia 9.—«Vinfreda» per a Liverpool; consignatari Mac-Andrews.
- Dia 9.—«Fremona» per a Canadà, consignatari Mac-Andrews.
- Dia 10.—«Espagne» per a Ambres, consignatari Mac-Andrews.
- Dia 12.—«Pinta» per a Londres, consignatari Mac-Andrews.
- Dia 12.—«Cortés» per a Hamburg, consignatari Mac-Andrews.
- Dia 10.—«Grao» per a Marsella, Ribera, Génova i Liorna, consignatari Mnsolas.
- Dia 12.—«Rioja» per a Cetta, consignatari Fàbregas.
- Dia 15.—«Iris» per a Holanda, consignatari Ferrer.
- Dia 17.—«Tiber» per a Dinamarca, consignatari Ferrer.
- Dia 20.—«Hesperas» per a Burdeus, Havre i Finlandia, consignatari Boada.

FOMENT

se ven a Barcelona al kiosco del LICEO Rambla del Centre

Ferrocarrils

Servey que reix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus a Barcelona

Sur a las 4'35 per Vilanova y arriba 8'12	
Vilanova 8'37 (m)	
6'54 >	9'2 (k)
8'40 >	13'27 (r)
14'13 >	17'40 (c)
17'16 >	20'34
21'32 >	23'36 (R)

De Barcelona a Reus

Sur a las 5'50	Arriba 9'21 (m)
8'25 >	10'39 (R)
9'23 >	12'48 (c)
13'5 >	16'26 (ll)
15'4 >	19'24 (m)
19'50 >	22'3 (E)

De Reus a Falset y Mora

Sur a las 6'50	Arriba 9'58 (m)
10'45 >	11'50 (R)
13'18 >	14'58 (c)
16'30 >	19'47 (m)
19'46 >	21'48 (m)
22'11 >	23'16 (E)

De Mora y Falset a Reus

Sur a las 5'40	Arriba 6'46 E
6' >	8'28 M
7'15 >	10'44 M
12'17 >	14'3 C.
17' >	20'28 M
20'9 >	21'08 R

De Reus a Lleida

Sur a las 8'22 y arriba a las 11'22 (correu.)	
13'35 >	20'05 (m.)
17'59 >	22'03 (m.)
20'30 >	0'22 (m.)

De Lleida a Reus

Sur 5'30	Arriba 9'46 (m.)
16'15 >	20'17 (m.)
15' >	17'58 (c.)
8'29 >	12'59 (m.)

De Reus a Tarragona

Sur a las 7'38 y arriba a las 8'11 (m.)	
9'57 >	10'30 (m.)
12'35 >	13'07
14'08 >	14'45 (m.)
18'08 >	18'35 (c.)
20'50 >	21'34 (m.)

De Tarragona a Reus

Sur a las 7'35	Arriba 8'10 (c.)
9'00 >	9'35
12'29 >	13'06 (m.)
16'36 >	17'14 (m.)
19'25 >	20'03 (m.)

Francisco Usach Compte,

ex recader de Mora a Reus, ofereix al públic en general igual servey de Reus a Barcelona.

Agencia d'encàrrecs:

Plaça de Prim (saló llimpia botes) i en el seu domicili: Hestalets, n.º 26. tercer.

Casa EMILI BOQUÉ

MONTERCLS, núm. 21
 Se necessita un aprenent.

MODES. Elvira Thomas

Té el gust de participar als seus clients i al públic en general haver rebut per a la present temporada d'estiu tots els genres i models de París per a la confecció de sombreros per a senyora i noies pognent-ho oferir a preus sumament econòmics, com també genres per a la confecció dels mateixos.

Abans de comprar no deixen de visitar aquesta casa del carrer de Rosich núm. 8, on compraren a gust.

El recader de Lleida

MANUEL RABASCALL, desitjant correspondre a la bona acollida que'l públic li ha dispensat en el seu servey entre Reus i Lleida i els pobles de la línia, ha determinat, per a donar més facilitats, ampliar el servey fent un doble viatge diari fins a Montblanc i estacions intermitges.

Hores de sortida a les 8'22 i 13'35.
 Hores d'arribada a les 12'29 i 17'58.
 Els encàrrecs se reben

Plaça de Prim, saló llimpiabotes, i Carrer Llovera (Padró) 23, 2.ª-REUS

IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

Agencia de Transportos i Acarreu

DE

Baptista Argilaga

Güell i Mercader n.º 17 (Hostalets). Teléfon 192

Serveis diaris a domicili entre Mora d'Ebre, Lleida, Valencia i Barcelona

Corresponsals: a BARCELONA, Josep Capdevila, Comtal, 35

a MORA D'EBRE, Casanova i Tramunt, Palla, 7

NOTA: Servei especial d'acarreu.—Informes per a passatges per la línia Brasil, Rio de la Plata i Buenos Aires.

AGRICULTORS i VINICULTORS

Si voleu evitar en absolut la propagació a vostres vinyes de les dolentes malalties com són el «Mildiu», «Blacrot», «Oidium» i les no menys perjudicials plagues insecticides com la «Altise», «Pyrale», «Cochilis» i «Endenis», no oblideu que'ls millors i més eficaces remeis així com els més simplificats de tractament són «La Perfert» i el «El Cupriforme» per l'important casa de Beziere LA LITTORALE la qual els seus productes enològics i anticriptogràmics són coneguts i sollicitats en totes les més importants regions vinícoles franceses i espanyoles.

Demanen llibrets explicatius que s'entreguen gratis a qui els solliciti.

A Reus: Dipòsit de productes enològics de «La Littorale» A. MARTRA. Galanes, 6, Drogueria.

Dipòsit general a Espanya: E. DESFAURS, Rambla Sta. Mónica, 4, segón.—Barcelona.

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.ª, 2.ª - REUS

Métode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'or i porcelana.

Preus econòmics

Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratuïta de 12 a 1 tots els dies excepte'ls dijous i dies festius

LA HIDRAULICA REUSENSE

de EMILI AULÉS

Gran fàbrica de mosaic hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existencies de rajoles, lo que li permet poguer servir el genere en inmillorables condicions de duració i permanencia dels colors.

Preus sense competencia.-Camí de Rindoms, 3.-REUS

ESCOLA MILITAR «PRIM»

Donotea, 1, pral. (enfrent de la Fleca).-REUS

S'adverteix, que en el present any, deuen rebre l'instrucció militar que prevé la llei per a obtenir reducció del temps de servei en files, no tant sols els joves del reemplaç de 1913 que han pagat quota militar, sinó que també deuen rebre-la els de 1914 que tinguin el propòsit de pagar dita quota i els del cupo d'instrucció (abans excedents de cupo) de 1912, els que amb arreglo a l'article 261 capítol XX de la llei de recrutament han d'esser cridats en l'any actual.

MATRÍCULA OBERTA TOT L'ANY

Classes especials per els residents fora de la localitat.—Consulta gratuïta de tot lo que's refereix al Servei Militar Obligatori.

Per a informes i matricules:

REUS.-Plaça del Quartel, (Pabelló), núm. 3, 2.ª, 1.ª

de 15 a 17 els dies feiners i de 11 a 13 els festius.

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una quantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'excés de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molèsties ni gastós, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu ínfim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se diposita amb rapidesa, no re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una quantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

IBARRA i C. Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei rapit eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, emplant solament 14 dies en el viatge.—S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbort al vapor "Luarea n.º 3," i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cetta i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya			Per a Cetta i Marsella		
Mai	8	Vapor Cabo Higuer	Mai	9	Vapor Cabo Nao
"	15	" Roca	"	16	" Santa Pola
"	22	" Nao	"	23	" San Vicente
"	20	" Santa Pola	"	30	" San Antonio
Juny	5	" San Vicente	Juny	6	" Corona

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, n.º 32. - Telefon n.º 45

Diposit de Rellogeria.—Relloges de luxe i despertadors de 2'90 ps.

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit col·lossal dels cèlebres artistes
TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un "Gramophone".
—Catàlegs gratis—

NOVA LÁMPARA ELÉCTRICA DE FILAMENT METÁLIC TREFILAT

IRROMPIBLE

"METAL"

C. G. E.

T

Fabricada per la

Compagnie Generale d'Electricité

Venda al por major i menor

LLUIS ESCOLA

Arraval de Santa Agna, 40. - Teléfon 189

MAGATZEM DE MATERIAL ELECTRIC

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C^a

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS